

Debridering med fluglarver

Sedan 1997 har man på hudkliniken SU/S använt fluglarver för rengöring av nekrotiska svårläkta och/eller infekterade sår. Behandlingen utvärderades initialt inom ramen för ett FOU-projekt i Västra Götaland och är nu en del av den kliniska vardagen, även för öppen vården. Uppfödningen av fluglarverna sker under mikrobiologisk kontroll på hudklinikens laboratorium. Larver distribueras till självkostnadspris, även till andra kliniker och vårdinrättningar inte bara i landet utan även i övriga Norden.

Den flugart (*Lucilia Sericata*), som används till sårbehandling är en vanligt förekommande fluga i Norden, Europa och i USA. Anledningen till att just denna art användes är att den är lätt att föda upp under rena/sterila förhållanden, att den lägger rikligt med ägg som i sin tur är lätta att rengöra och att den livnär sig enbart på död vävnad och lämnar frisk vävnad i fred.

Fluglarvsbehandling av sår är mycket enkel, men kräver speciella omlägningsrutiner för att skydda sårkanter och omgivande hud från proteolytiska enzym samt ökad sårsekretion.

Omläggningen måste även möjliggöra syresättning av larverna liksom lagom fuktillförsel, detta för att förhindra att larverna kvävs, drunknar eller torkar ut.

Fluglarvsapplicering och borttagning

1. Såret rengöres på vanligt sätt med ljummet vatten, varvid eventuella rester av använda sårprodukter borttages.
2. Därefter ritas såret av med tusch på en ”plastficka”. Plastytan som legat an mot såret kastas.
3. Såravritningen överföres på ett hydrokolloid-förband Duoderm standard och de centrala delarna av hydrokolloidplattan (motsvarande sårhålan) bortklippes. Man har därmed ett förband som täcker sårkanterna (se bild 52).
4. Larverna appliceras därefter i såret. Detta kan göras antingen genom att de rena larverna tages ut ur transport flaskan med en bomullspinne (se bild 53) eller att man ”sköljer” ut några larver med steril koksaltlösning på ett nät. Larverna är oftast 1-2 mm stora när de appliceras i såret, det vill säga relativt nykläckta. Det kan vara svårt att uppskatta exakt hur många larver man för ner i såret, men cirka 5-10 larver per cm² såryta brukar vara ett lämpligt mått att sträva efter.
5. När larverna har applicerats i såret fäster man ett ”rymningssäkert” nät Tegapore (3M) på

Duoderm-förbandet (se bild 54). Den vattenfasta Sleek tejpen (Smith & Nephew) har visat sig lämpligt för ändamålet (se bild 55).

Bild 52. Såret avritas och malleol överförs till Duoderm-plattan. (Foto: Carita Hansson)

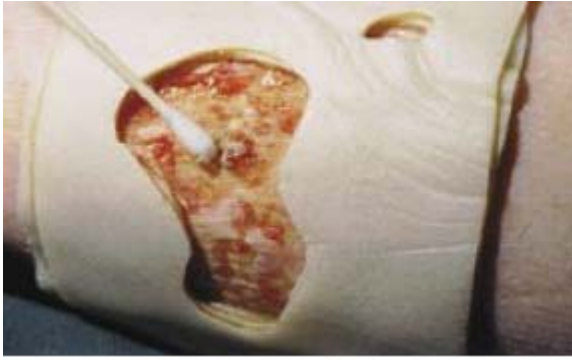

Bild 53. Larverna appliceras försiktigt i såret. (Foto: Carita Hansson)

Bild 54. Rymningssäkert Tegapore-nät läggs ovanpå. (Foto: Carita Hansson)

Bild 55. Nätet fästs med Sleek-tejpen. (Foto: Carita Hansson)

Bild 56. Luftiga ytterförband fästes lätt. (Foto: Carita Hansson)

Bild 57. Efter 1-3 dagar tas förband och larver bort. (Foto: Carita Hansson)

Tänk på:

- Att inte fästa tejpen i huden! Ovanpå nätet lägges ”fluffade” gasvävs- kompresser, vilka kan fuktas med steril koksål första behandlingsdygnet om såret är ”torrt”. Kompresserna fästs med ”långschalar” (se bild 56).
 - Avstå från kompressionsbehandling så länge larvterapien pågår, annars är risken stor att larverna kvävs eller kläms ihjäl.
 - En till två gånger per dag bör de ” fluffade” kompresserna bytas mot nya. Sårsekretionen brukar öka under andra behandlings dygnet, varför man med fördel kan övergå till helt torra kompresser efter ett dygn.
 - I samband med förbandsbytena får larverna lite extra syre (luftning genom Tegapore-nätet). När larverna uppnått sin maximala storlek på 1cm bör de tas bort ur såret. Vanligtvis inträffar detta efter tre dygn, men ibland kan de vara fullvuxna redan efter två dygn. Hela förbandet inklusive larver tas då bort (se bild 57). Larverna kan lätt duschas ned i avloppet med en handdusch, plockas bort med pincett eller plockas /torkas bort med kompress. Larverna behöver endast behandlas som ”riskavfall” om man använt larvbehandling i ett sår med MRSA eller till en hepatitmittad patient eller liknande situationer.
- Oftast upplever patienterna inget obehag av behandling. En del patienter kan uppleva minskad, men ibland även ökad smärta. I sistnämnda fallet brukar patienterna klara att genomföra behandlingen, om man samtidigt ökar den smärtlindrande medicin som patienterna oftast redan stå på, i annat fall tas fluglarverna förstas bort.

Beställning

Fluglarver kan beställas via Hudkliniken SU/S tel 031- 342 27 49 eller e-mail:
maggotts.su@vgregion.se

Larverna skickas sedan per post till beställaren. En försändelse innehåller en steril flaska med 250 larver, vilket räcker till en såryta på 25-50 cm² samt patientinformation, användarinstruktioner med bilder.

Tegapore-nät (3M) och Sleek-tejp (Smith & Nephew AB) kan också beställas.

Ansvarig: Carita Hansson